

Prekentekest: Luk 14,16-24

Jesus sa: Det var ein mann som ville halda eit stort gjestebod og bad mange. Då tida for gjestebodet kom, sende han tenaren sin i veg for å seia til dei bedne: «Kom, no er alt ferdig!» Men dei tok til å be seg unna, alle som ein. Den eine sa: «Eg har kjøpt eit jordstykke og må ut og sjå på det. Du lyt gjera vel og orsaka meg.» Ein annan sa: «Eg har kjøpt meg fem par oksar, og no skal eg av og prøva dei. Du lyt gjera vel og orsaka meg.» Endå ein annan sa: «Eg har fått meg ei kone, difor kan eg ikkje koma.»

Tenaren kom att og fortalde dette til herren sin. Då vart husbonden harm og sa til han: «Gå straks ut på gater og vegar i byen, og hent inn fattige og vanføre, blinde og lame.» Snart kunne tenaren melda: «Herre, det er gjort som du sa, men det er enno rom.» Då sa herren til tenaren: «Gå ut på vegane og stigane og nøyd folk til å koma inn, så huset mitt vert fullt. For det seier eg dykk: Ingen av dei som var bedne, skal få vera med i mitt gjestebod.»

Slik lyder Herrens ord.

Denne prekentekest har det til felles med forrige ukes prekentekest at begge handler om mennesker som kommer eller går til forskjellige steder. Forrige søndag var det fortellingen om den rike mann og Lasarus. Etter deres død gikk begge disse to til hver sine steder, alt etter den kurs og de veivalg de hadde gjort i levende live. For det var mens de levde deres evige skjebne ble bestemt.

Det samme ser vi også her i dagens tekst. For det er klart at den festen det inviteres til i denne fortellingen av Jesus, det er ikke dagliglivets små og store fester og selskaper i sin alminnelighet, slik vi erfarer og opplever det. Nei, har dreier det seg om Himmelrikets store fest etter at Jesus kommer tilbake på den siste dag.

At det dreier seg om denne festen, ser vi blant annet av at vår prekentekest innledes med et vers som vi ikke leste. Jesus var i et selskap hos en rådsherre som var fariseer. I dette selskapet var det en som sa til ham: «Salig er den som får sitte til bords i Guds rike.» Det var da Jesu fortalte om det store gjestebudet og de mange invitasjonene som gikk ut.

Også i disse dager går invitasjonene ut. Inviterte fra alle verdensdeler kommer. Inviterte fra alle tidsepoker kommer. På menyen står det mat av beste slag og godt å drikke. Mye for enhver smak. I dag setter mennesker over hele vår jord av tid til dette og gleder seg, og flest blant dem som ikke er født med en sølvskje i munnen, og mange blant dem som sjelden får spise seg mett på god mat.

Jeg tror denne festen overgår alt noe menneske får oppleve her. Kun i glimt kan vi oppleve himmelrikets glede på jord. Jesus gjorde en gang vin-under i Kana i Galilea. Ikke bare reddet han den gang festen og situasjonen, men han høynet også kvaliteten på det de innbudte fikk å drikke.

Helt fra gammeltestamentlig tid av har Gud gjort menyen kjent. I Jes 25 som vi har lest står det om fete, margfulle retter og gammel klart vin. Det var nok det beste det gamle israelsfolket kunne tenke seg. Men til himmelen kommer det folk fra mange land og med ulike mattradisjoner, og alle skal sitte til bords i Guds rike. Så derfor, fatt mot om du ikke liker fete, margfulle retter og årgangsvin. Verten vet nok råd med det. I alle fall blir det en god opplevelse for alle som blir med. Jeg tror det er noe av poenget, det smaker himmelsk!

Jeg tenker meg himmelrikets festmåltid noe i likhet med de store gode selskapene man i noen familier er flink med å holde, der det er hyggelig og koselig, der barna kommer hjem til høytiden, der familien har vært spredt, men samles om det store måltidet på den store dagen, der det bare hersker fred og fordragelighet, alle koser seg og har det bra. Der er det gjensynsglede og en boblende lykkefølelse man i glimt også har opplevd her.

Jeg tror vi skal tenke like realistisk og konkret om dette som Bibelen formidler til oss. Vi har ikke noe annet enn disse beskrivelsene. Vi forventer med rette en legemlig oppstandelse slik Jesus stod legemlig opp av sin grav. Vi har tross alt med Ham å gjøre som står bak alt det praktfulle vi ser av skaperverk rundt oss. Men vi lever i en verden der så mye er forgjengelig og der syndefallets krefter rår og river ned. Det himmelske er på den annen side fullkomment, og har slik Paulus skriver, en annen glans. Hør bare fra 1Kor 15:

«Og det finnes himmelske legemer og jordiske legemer, og de himmelske legemer har én glans, de jordiske en annen. Sol, måne og stjerner gir forskjellig skinn. Ja, én stjerne skiller seg fra en annen i glans. Slik er det også med de dødes oppstandelse. Det som blir sådd, er forgjengelig, men det som står opp, er uforgjengelig. Det blir sådd i vanære, men det står opp i herlighet. Det blir sådd i svakhet, men det står opp i kraft.» 1Kor 15,40-43.

Her er det veldige kontraster, til tross for sammenheng og likheter. Egentlig blir denne festen en slags bryllupsfest. Paulus skriver: «Jeg har forlovet dere med Kristus, og bare med ham, for å føre dere til ham som en ren jomfru.» 2Kor 11,2. Det er ikke den enkelte kristne, men det er den sanne kirken, menigheten av troende som er forlovet med Kristus, «og bare med ham». Forlovelsen innebærer for menigheten at ingen ting eller ingen må få den plassen brudgommen Jesus er tiltenkt å ha i menighetens liv, ei heller i den enkelte kristnes liv.

I den liknelsen Jesus forteller, ser vi hvordan mangt og mye gis plass og prioritet foran innbydelsen til gjestebudet. Det er virkelig et tankekors at så mange er invitert, men at så få vil komme. De vet ikke hva de går glipp av, kan noen si. Men egentlig burde de vite det. Jesus har fortalt oss mye i bilder vi lett kan forstå. Det hører med til barnelærdommen. Liknelsen om skatten som var gjemt i en åker, for eksempel. En mann fant den, dekket den til igjen, og i sin glede gikk han bort og solgte alt han eide og kjøpte åkeren. Så verdifull var skatten. Så verdifull er himmelen.

Det merkelige når vi leser om han som innbød til gjestebud, er at alle de som av slo og unnlot å komme hadde unnskyldninger som gikk ut på at de hadde ikke tid eller interesse nok fordi de hadde fått noe, eller skaffet seg noe som var viktigere å prioritere. Den første hadde skaffet seg eiendom. Han prioriterte eiendommen foran gjestebudet. I vår tid kan eiendom være egen bolig, eller et sted en gjerne reiser til. Det sies at det er glissent i kirkene mange steder i vårt land blant annet fordi folk er på hytta i helgene. Slik ser vi at liknelsen nok er like aktuell i vår tid. Det handler om hva vi gir prioritet. Eiendom tar tid og oppmerksomhet. Men selv om man er på hytta, kan man jo som noen av dere gjør, oppsøke nærmeste kirke på søndagen.

Den andre i liknelsen hadde kjøpt fem par okser. Okser var datidens traktorer. Han måtte være rik som kjøpte så mange okser. Klart det klødde i fingrene etter å prøve dem. Det sies vi eier for mye, vi har det for bra til å søke Gud i vår tid. Kanskje er det tingene. Kanskje er det velstanden i seg selv som endrer perspektivet og gjør at man ser annerledes på ting. Man ser kanskje ikke lenger verdien av den hellige vanen; å gå til kirke hver søndag. Man faller ut av dette. Man er mer opptatt av hva man føler gir en selv noe igjen. Så blir en mindre opptatt av å fylle sin plass i Guds hus, lytte til Guds ord og være sammen om det åndelige.

Det er ikke uvesentlig at man fyller sin plass i Guds hus. Det finnes mange gode argumenter for det. Ikke minst argumenter som går på at den enkelte er en del av et større fellesskap, at menigheten er Kristi kropp, at Kristi kropp er funksjonshemmet der hvor lemmene trekker seg tilbake. Det er i seg selv et stort ansvar for hver enkelt. Nei, argumentene er mange, men det viktigste for den enkelte er sammenhengen mellom evigheten der framme og kirkegangen her og nå. For det er nemlig en sammenheng.

«Her er Guds hus og himlens port, herfra det går en stige av ord og sakramenter gjort, helt opp til himmelrike», skriver Landstad i sin salme. Det skal modenhet til for å se denne sammenhengen. Vi lever i en tid da så mye er privatisert. Også troen kan bli privat og innesluttet. Slik var den aldri ment å skulle være. Da blir det lett slik at min private tro er det som skal føre meg til himmelen når jeg dør, min livsforsikring.

Hva gjør man med en livsforsikring? Jo, man arkiverer den sammen med andre verdipapirer i et hjemmets arkiv eller lignende. Så håper man på at den får ligge der urørt. Hvis troen blir en livsforsikring, så glemmer man at troens liv skal leves ut i menigheten. Det fysiske livet man en gang ble født til, det skal leves ut i familien. Det åndelige livet man blir døpt til i kirken, det skal leves ut i menigheten.

Det er her troen får innhold og styrke. Det er her nådens midler er i fast bruk. Det er her Jesus har oppgitt sin adresse, der hvor to eller tre er samlet i hans navn. Disse ordene var aldri ment som maksimumstall. Det har aldri vært sånn at jo færre til stede desto mer åndelig. Men det har heller aldri vært motsatt.

Her er Guds hus og himlens port. Her er Jesus selv nær og til stede med en åpen himmel over våre liv, en fri adgang til Far. Og Ånden veileder oss ut fra Guds ord og taler budenes gode veiledning inn i våre liv. Han taler evangeliets frihetsord til den som tar imot, og i nattverdens innbydelse lyder det samme «kom, for alt er ferdig» som verten i liknelsen sa da innbydelsen var klar. Bare synd så mange avslo.

For han tredje som avslo, var det hans nære og kjære som kom i veien for innbydelsen. Den første hadde kjøpt eiendom han måtte ta i nærmere øyesyn. Den andre hadde kjøpt okser han måtte ut for å prøve. Den tredje hadde giftet seg. Det er klart et argument med vekt, og vi kan forstå behovet for å ha hvetebrødsdagene alene. Men på den andre siden, hvis nå det var viktig for ham å komme i gjestebudet, kunne han vel ta kona med seg, eller om så var, være borte fra henne i denne spesielle anledningen, om så skulle være.

Hvor lett kan ikke det skje at ektefellen eller barna får en til å prioritere bort invitasjonen til Herrens hus. Og så høres det jo så riktig ut å prioritere familien. Jesus sa like etter liknelsen om gjestebudet: «Om noen kommer til meg, må han sette dette høyere enn far og mor, hustru og barn, brødre og søstre, ja, sitt eget liv. Ellers kan han ikke være min disippel.» Luk 14,26. Dette har ikke bare med ønske om prioritering og positiv innstilling å gjøre. Nei, det berører i høyeste grad hva vi bruker tiden til, hva vi faktisk velger å gjøre. Det hjelper lite med et ønske om å sette Jesus høyest, hvis man ikke i virkeligheten gjør det og viser det klart med sin prioritering av tiden.

Så er det også en fest av en annen verden Jesus inviterer til. Den har sin forsmak i nattverdens hellige handling, der vi forenes med dette offer som Jesus gav til soning for alle våre synder. Så skal vi en gang, når den tid kommer, få smake det himmelske måltidet i Guds fullendte rike. Kom, for alt er ferdig.

Ære vere Faderen og Sonen og Den Heilage Ande, som var og er og vera skal éin sann Gud frå æve og til æve. Amen.